

Πατρο-Κοσμάς - Η αρχή της διδασκαλίας

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Αποχαιρέτισε τους αδελφούς στο μοναστήρι κι αναχώρησε από τον Άθω, έχοντας συναίσθηση της αποστολής του και κάπως συνεπαρμένος από τα «θεία σημεία». Πήγαινε στην Κωνσταντινούπολη, όπου βρισκόταν ο αδελφός του Χρύσανθος, που είχε στενές σχέσεις με τα Πατριαρχεία. Ήθελε να πάρει κι επίσημα την άδεια του κηρύγματος. Στο τέλος του 1759 ο Κοσμάς έφθασε στην Πόλη κι αμέσως κατευθύνθηκε στο Φανάρι. Πατριάρχευε τότε ο Σεραφείμ ο Β΄ ο Αλβανίτης, που καταγόταν από το Δέλβινο και συνεπώς γνώριζε τη θρησκευτική κι ηθική κατάπτωση των περιοχών εκείνων.

Ο Σεραφείμ, μόλις είδε τον Κοσμά, τον αναμέτρησε. Η φωτεινή φυσιογνωμία του, η καταπληκτική γλώσσα του και προπάντων ο θεόπνευστος ενθουσιασμός του, συγκίνησαν και γοήτεψαν τον Πατριάρχη. Του έδωσε πρόθυμα την άδεια, στα 1760. Μάλιστα συνόδευσε τον Κοσμά ως το πρόθυρο των Πατριαρχείων και τον

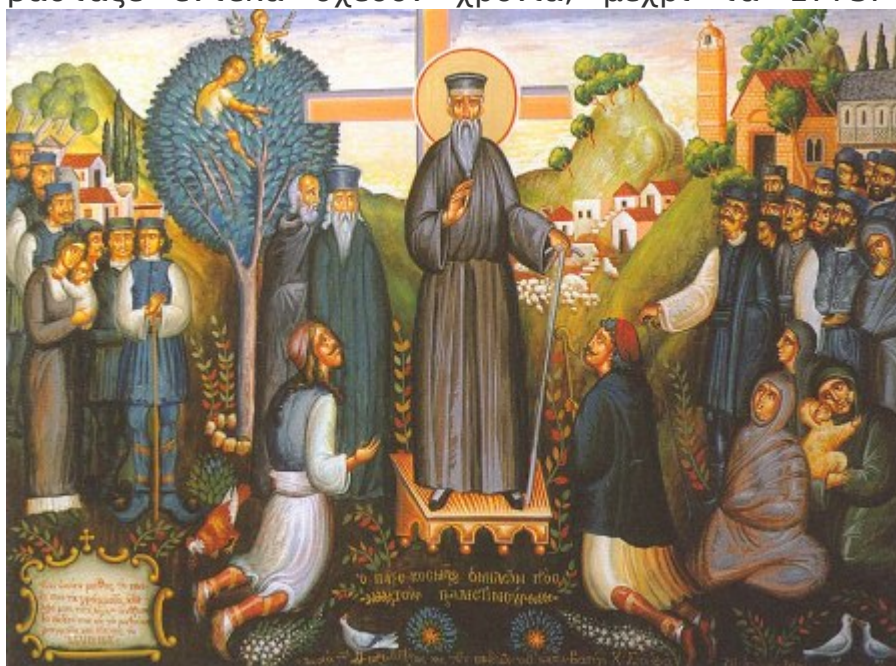
ίνεται στο βάθος.

Έτσι ο Κοσμάς, έχοντας την υποστήριξη και την

έγκριση της Εκκλησίας, κατέβαινε στον αγώνα του, αφού μακροχρόνια παρασκευάστηκε σ' αυτόν με τη μελέτη, με την πείρα του κόσμου και τη βαθιά γνώση των αρχών του Ευαγγελίου. Φορώντας τ' απλό κι απέριττο ράσο και κρατώντας ένα ραβδί στο χέρι, πήρε το δρόμο προς τα πεπρωμένα του. Ήταν στην ωριμότερη κι ανδροπρεπέστερη στιγμή της ηλικίας του, σαράντα έξι χρόνων, μελαψός, με μάτια που έλαμπαν από φως ουράνιο, μ' ακατανίκητη γοητεία στα χείλη, με κορμοστασιά λυγερή κι αγέρινη από την άσκηση και με συναίσθηση της αποστολής του.

Στην αρχή περιηγήθηκε τα χωριά της Κωνσταντινούπολης και της Θράκης. Η διδασκαλία του αμέσως καρποφόρησε κι η πεποίθηση στον εαυτό του γιγαντώθηκε. Από κει πέρασε στη Μακεδονία κι από κει κατέβηκε στη Θεσσαλία, χωρίς να μείνει, και τέλος έφθασε στην ιδιαίτερη πατρίδα του. Η φλογερή γλώσσα του, ενώ συγκινούσε και συγκλόνιζε τα πλήθη, απεναντίας στους άρχοντες και τους πλούσιους, που κατέκρινε, δεν άρεσε. Άρχισαν ν' αντιδρούν και να βλέπουν τον ιεροκήρυκα ως αντίπαλο κι εχθρό τους. Ο ανώτερος κλήρος φαίνεται πως κι αυτός δε συμπαθούσε τη διδασκαλία του. Εξαιτίας αυτού ο Κοσμάς αναγκάστηκε να ξαναπάει στην Πόλη και να πάρει νέα άδεια, όταν ο προστάτης του Πατριάρχης Σεραφείμ ο Β' παραιτήθηκε στα 1761. Ο νέος Πατριάρχης Σαμουήλ, θερμός φίλος των γραμμάτων, μόλις αντίκρισε τον Κοσμά, αμέσως διάβασε στα μάτια του την ανωτερότητα, την αγνότητα και πλατύτητα του σκοπού του και με προθυμία του ανανέωσε την άδεια στα 1763.

Αναχώρησε από την Κωνσταντινούπολη κι άρχισε τη δεύτερη περιοδεία του, που βάσταξε έντεκα σχεδόν χρόνια, μέχρι τα 1773. Ο ζήλος του αυξάνει, ο λαπλασιάζεται κι ο Κοσμάς

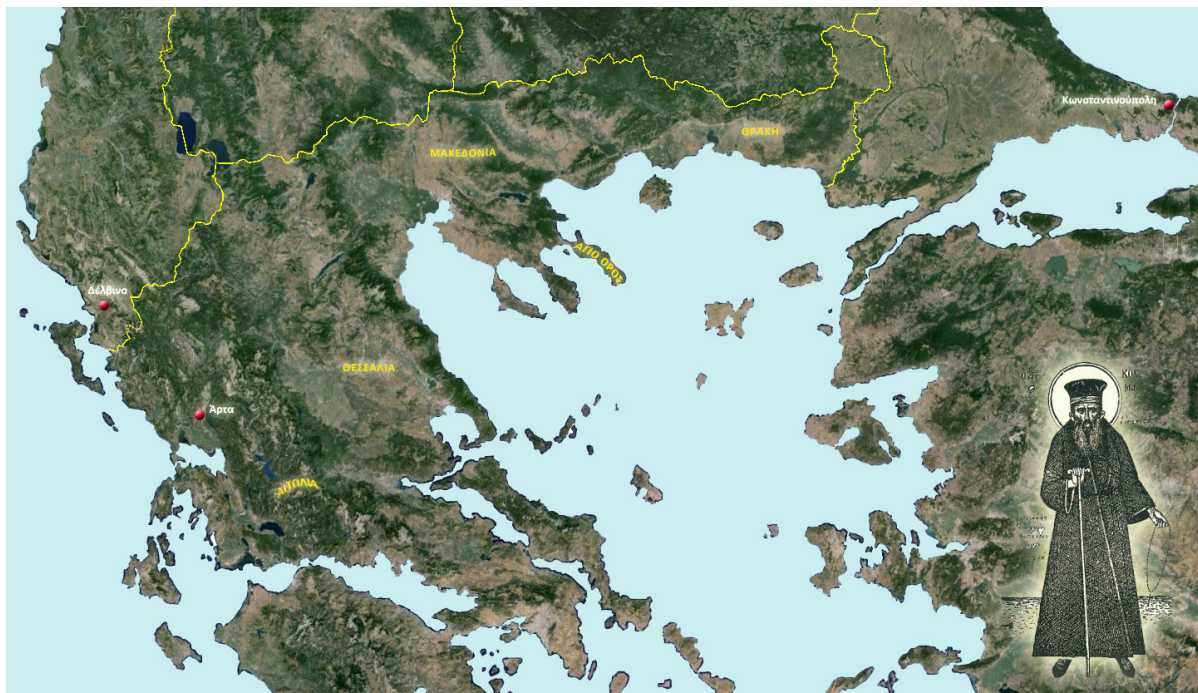
Μιλώντας την απλή

γλώσσα του λαού, που χειριζόταν θαυμάσια, συμβούλευε την αγάπη, την ομόνοια, την αφιλοκέρδεια, την παύση της κερδοσκοπίας των εμπόρων και των πλουσίων και προπάντων στηλίτευε τους εξισλαμισμούς. Μοίραζε ό,τι μάζευε, ίδρυε εκκλησίες και, προπάντων, φανάτιζε τον κόσμο που 'βλεπε πεσμένο θρησκευτικά και ηθικά. «*Ημέρευε τους άγριους, ηρεμούσε τους ληστές, τους απάνθρωπους τους έκανε ελεήμονες, αυτούς που δεν είχαν καμιά ευλάβεια τους μετέβαλε σε ευσεβείς, έκανε μάθημα σ' αυτούς που δεν γνώριζαν τίποτε*». Αλλά ας αφήσουμε

τον Άγιο να μας εκθέσει ο ίδιος τους σκοπούς του: «Η πατρίδα μου η ψεύτικη, η γήινη και μάταιη είναι από του Αγίου Άρτης και από την επαρχία Απόκουρο. Ο πατέρας μου, η μητέρα μου, το γένος μου, ευσεβείς ορθόδοξοι χριστιανοί. Είμαι λοιπόν και εγώ, αδελφοί μου, άνθρωπος αμαρτωλός, χειρότερος απ' όλους, είμαι όμως δούλος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, του Εσταυρωμένου και Θεού. Όχι πως εγώ είμαι άξιος να είμαι δούλος του Χριστού, αλλ' ο Χριστός μου με καταδέχεται επειδή είναι εύπλαχνος. Τον Χριστό μας, λοιπόν, αδελφοί μου, πιστεύω, δοξάζω και προσκυνώ. Τον Χριστό μας παρακαλώ να με καθαρίσει από κάθε αμαρτία ψυχική και σωματική. Τον Χριστό παρακαλώ να με δυναμώσει να νικήσω τους τρεις εχθρούς: τον Κόσμο, τη Σάρκα και τον Πειρασμό. Τον Χριστό μου παρακαλώ να με αξιώσει να χύσω κι εγώ το αίμα μου για την αγάπη του, καθώς το έχυσε κι Εκείνος για την αγάπη μου. Αδελφοί μου, αν ήταν δυνατόν ν' ανεβώ στον ουρανό, να φωνάξω μία φωνή μεγάλη, να κηρύξω σ' όλον τον κόσμο, πως μόνος ο Χριστός μας είναι Υιός και Λόγος του Θεού και Θεός αληθινός και ζωή των πάντων, θα το έκανα. Μα επειδή και δεν μπορώ να κάνω εκείνο που είναι μεγάλο, κάνω τούτο το μικρό· περπατώ από τόπο σε τόπο και διδάσκω τους αδελφούς μου κατά δύναμη, όχι ως δάσκαλος, αλλ' ως αδελφός. Δάσκαλος μόνος ο Χριστός μας είναι».

Κάποτε δικαιολογώντας τον εαυτόν του, γιατί έφυγε από το μοναστήρι και βγήκε και διδάσκει, ενώ έπρεπε να μένει στον Άθω, είπε τα εξής μεγάλα λόγια: «Μα θα πείτε: Και συ γιατί γυρνάς και συναναστρέφεσαι με τον κόσμο; Κι εγώ, αδελφοί μου, άσχημα κάνω. Μα επειδή το Γένος μας έπεσε στην αμάθεια, είπα: «Ας χάσει ο Χριστός εμένα, ένα πρόβατο, κι ας κερδίσει τα άλλα. Ίσως η ευπλαχνία του Θεού και η ευχή η δική σας σώσει κι εμένα»». Ο Κοσμάς μεταχειρίζεται τη λέξη «Γένος» υπονοώντας το Γένος των Ελλήνων. Διπλός ήταν ο σκοπός της διδασκαλίας του. Κυριότατα η θρησκευτική ανύψωση του Γένους κι ύστερα η ηθική του αναγέννηση. Έβλεπε πως μέσα στη θρησκεία υπήρχε και το Γένος και πως ο εθνισμός ήταν έννοια ταυτόσημη με την ορθοδοξία.

Στον παρακάτω χάρτη μπορείς να δεις πού βρίσκονται τα μέρη που αναφέρονται στο κείμενο. Κάνε κλικ πάνω του, αν θέλεις να τον δεις μεγαλύτερο.

Άκουσε την αφήγηση της ιστορίας

%kosmasaitolos_2b%